

Ferrer

Articol din Revista Ideei, nr. 88

Alexandru Vlahuță

Strașnice lucruri se mai petrec și-n zilele noastre. Strașnice și pline de-nvățătură. Un monarh slab și câteva duzini de sftnici tot așa de slabi târăsc Spania în pragul pieirii. Regatul în care soarele nu asfințea niciodată, patria lui Cervantes și a lui Velasquez, în ce dureri se zbate. Afară, un război nenorocit, înăuntrul certuri, necinste și intrigi, o revoltă-n stradă, pe care cei chemați s-o potolească nu fac decât s-o ațâțe mai rău. Și, peste toate acestea, sau mai bine zis, sub toate acestea, întunecata mreajă a puterii catolice care, *acolo*, se vede că-și mai aduce aminte cu drag de vremea Inchiziției. Pe popi îi înțelegem. Ei și-au pierdut domnia și ar fi în stare să dea foc lumii, ca să se vadă ce însemna pavăza lor. Dar cum de și-au pierdut capul într-atât sftniciei bietului rege, încât să-și poată închipui că aduc jertfa, mântuirea, turnând pe astfel de flăcări sângele celui mai bun și mai iubit om al Spaniei? Căci e dovedit acum că nimeni în toată Spania nu a crezut în vinovăția lui Ferrer. Nici măcar *pretexte* nu au putut urzi cumpliții lui judecători, care, pentru circumstanță, ar fi trebuit să îmbrace mantia cu glugă a inchizitorilor de odinioară, de o *dulce* odinioară, cum ar zice vreunul din acei oameni cuvioși, cu înfățișare de gealat.

Un om luminat și de ispravă, un cugetător generos, care-și pune toată averea și toate puterile lui în serviciul patriei, care întemeiază școli pentru deșteptarea poporului, care și-a făcut un apostolat din iubirea adevărului și din iubirea de neam o religie, un astfel de om, numai pentru că lucrează în afară de vederile și interesele popilor catolici, este pândit cu cea mai înversunată ură, învinovătit ca răzvrătit, târât înaintea unei justiții zorite, care, fără a-i da putința să se apere, îl osândește la moarte. Omul acesta, pe care orice țară civilizată ar fi dorit să-l aibă, în dimineața zilei de 30 septembrie a fost coborât din închisoare într-un șanț al fortăreței din Barcelona, unde un pluton de 15 ostași au tras, la comandă, trei salve în șir... în cel mai bun prieten al lor.

„Voi nu sunteți vinovați, dragii mei: să țintiți bine. Trăiască...”

Acestea au fost ultimele vorbe ale gloriosului bătrân, care, în fața celor cincisprezece guri de pușcă îndreptate asupra-i, neprimind să fie legat la ochi, a stat drept și și-a primit moartea cu o liniște de sfânt. Iute l-au îngropat călăii, înfricoșați de nelegiuirea faptei lor. Sângerau încă rănilor prin care-i ieșise viața, când l-au pus în pământ. Și credeau toți pârătorii și judecătorii lui, toți ucigașii lui credeau că s-a isprăvit. Bunii călugări, ce bucurie în ei. Biruitori, își frecău mâinile, pline încă de urmele păcatului, când iată că, din mormântul unde-și culcaseră pe veci jertfa urii lor, se înalță, tare și puternic, *Ferrer nemuritorul* și strigă: nu s-a isprăvit!

Și toată lumea aude strigătul lui. Ca marea-ntulburată, se ridică în talazuri mugitoare, și strigă și ea mereu, din val în val: Nu s-a isprăvit!

Tremuri acum, rege nenorocit, în jilțul tău de aur. Și voi, miniștri care vă credeți atotputernici, și voi, Prea Sfinți care vă-nchipuiți că se mai pot întoarce întunecatele vremuri din calea lor, tremurați cu toții, cuprinși de groază, în fața marelui Ferrer. Îl credeți în mormânt, închis acolo bine, în paza nelegiuirii voastre, și iată-l viu și liber, mai puternic decât toți regii pământului, sărbătorit în toate capitalele lumii, cetățean glorios al lumii întregi, omul de bine care a fost osândit la moarte în patria lui.

Înălțătoare, măreață privesc a solidarității omenești. *Aceasta-i* adevărata putere, cea mai mare putere pe care a lăsat-o Dumnezeu pe pământ.

Mare și eternă, ca însăși iubirea din care a izvorât. Trebuie să i se pară ciudat de tot bietului rege Alfonso întorsătura asta de lucruri, la care nimeni nu s-a gândit. Un rege ca el, cu miniștri, cu judecători, cu preoți, cu armată, să aibă a se teme de o putere de care nici nu știa până azi că există, nefiind trecută în protocoalele curții. Semne rele. O, semne din ce în ce mai rele pentru cei răi.

Dar țara, săraca, ce-i ea de vină? Și, cu toate astea, e pedepsită și ea. Pedepsită ca o mamă fără prevedere, care și-a lăsat casa, cinstea și viața pe mâna celor mai ticăloși dintre feciorii ei. I-a lăsat să ucidă pe cel mai blând copil al ei. Pe Abel, pe bunul Ferrer. Și atunci o lume s-a sculat, a pus veșmânt de doliu și l-a plâns pe Ferrer ca pe fiul ei. Un singur suflet, din sutele de milioane de suflete împrăstiate pe fața pământului, și sufletul acela, plin de jale pentru Ferrer și de revoltă pentru ucigașii lui. O lume întreagă freamătă de el, de dragostea lui.

La Paris seucid oameni pe stradă, cu numele lui Ferrer pe buze. Roma îmbracă doliu: toate prăvăliile și teatrele închise, obloanele ferestrelor lăsate-n jos, iar pe toate ușile aceeași inscripție: „*Închis din cauză de doliu mondial*”. Altare se ridică pe la răspântii cu chipul lui Ferrer, la care se închină trecătorii. Florența hotărăște ca de azi înainte „strada Arhiepiscopiei” să se numească „strada Ferrer”. Consulii Spaniei demisionează. Străinii decorați nu mai vor să poarte semnele ei de distincție, care au ajuns „un stigmat de rușine pentru un om cinstit și cu sentimentul dreptății”, cum scrie cu indignare Derogga, profesor la universitatea din Bologna, înapoind ambasadei spaniole din Roma decorațiunea pe care o avea de la regele Alfons. Orașele industriale proclamă grevă generală în semn de protest. Țarul se teme să mai meargă în Italia. În toate țările se fac întruniri și, cu vorbe de foc, se înfierează nelegiuirea popilor și cârmuitorilor Spaniei ca cea mai rușinoasă faptă a vremurilor noastre. Asociația liber-cugetătorilor din capitala Belgiei deschide o subscripție internațională pentru a se ridica lui Ferrer statuie, care se va așeza pe pământul Franței, la frontiera franco-spaniolă, și pe al cărei soclu se vor săpa grozavele cuvinte: „*La această graniță se sfârșește cultura Europei*”.

În momentul de față cel mai mare și mai iubit om din lume este Francisco Ferrer. Auziți voi aceasta, preoți care l-ați ucis? Rege, miniștri și judecători, care ați crezut că veți acoperi cu formele legilor voastre cel mai odios asasinat al vremii în care trăim, auziți voi aceasta? Simțiți voi, cel puțin acum, ce faptă urâtă ați făcut? Acum, când îi vedeți urmările, neașteptatele, înspăimântătoarele urmări.

Dar e, se vede, nevoie ca, din când în când, să se petreacă pe lume câte o nedreptate zguduitoare ca să ne aducem aminte că suntem frați.

Și ce fericit trebuie să se simtă acolo, în pacea veșnică, marele luptător care, și prin moartea lui, a întărit încrederea în dreptate și dragostea între oameni.

Din „Universul”

Biblioteca Anarhistă

Alexandru Vlahuță
Ferrer
Articol din Revista Ideei, nr. 88
1909

Preluat la 20.12.2022 de la <https://pagini-libere.ro/>

ro.theanarchistlibrary.org